

J. n. g. Jurak Peter, mestni
vkan Celje

Poštnina v državi 300

Naročnina listu: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četrt leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kron

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklam so poštnine prosile. — Telefon št. 2.

110. številka.

Maribor, dne 3. oktobra 1921.

Letnik XIII.

Jugoslovanska krinka.

Vladinovi, radikali kakor demokraci si nadevajo napram Hrvatim in Slovincem krinko jugoslovanstva, da prikrijejo velesrbsko hegemonijo. Srbska radikalna stranka se je prekrstila v „narodno radikalno stranko Srbov, Hrvatov in Slovencev“, demokraci pa že od nekdaj zagotavljajo prečanskemu svetu, da hočejo ustvariti enotno Jugoslavijo, med tem ko v praksi vsak dan delajo na tem, da bi se slovenska in hrvatska individualnost v vseh smereh javnega življenja zamenjala s srbsko.

Na vodilnih mestih srbske politike so že od nekdaj osebnosti, ki poznajo in zastopajo samo velesrbsko idejo in tem ljudem se je peščica demokratov iz Hrvatske in Slovenije pridružila z zatrjevanjem, da so edini pravi zastopnik slovenskega in hrvatskega življa, vse drugo pa separatistične smeti. Ti prečanski demokrati so začeli graditi svojo moč in gospodstvo na razdorju med Srbi na eni in Slovenci in Hrvati na drugi strani ter so zastavili vse svoje sile, da ta razdor poglobijo in da z največjo demagogijo in z lažljivim poročanjem svojih listov oslikajo srbski javnosti druge slovenske in hrvatske stranke kot največji separatizem in izvor vseh protidržavnih in protijugoslovanskih naklepov.

Med družbo velesrbskih, radikalnih kakor demokratskih politikov so našli odprta ušesa, ker je v tej družbi tudi spekulativno, profitarstvo, nagnenje tako veliko, da ne izbira sredstev za cilj popolnega podjarmljenja hrvatskega in slovenskega življa, ki jim je po svoji kulturi in smotreni agilitnosti nevaren pri raznih spekulativnih aspiracijah. S srbsko širšo javnostjo imajo vodilne politične glave prav lahek posel, ker jim talminteligence med narodom že od nekdaj pripravlja teren. Narodno „vaspitanje“, to je naobrazba, temelji na historičnih „činjenicah“ po proslavljenih Čokorlovskih vzorcih. Za primer naj služi sledeča, ki je ravno pripravna, da pokaže, kako lahko je srbsko javnost razvneti in razburiti proti prečanom: „Srbi smo imeli nekdaj v posesti tudi vse kraje in pokrajine današnje Slovenije in Hrvatske, od Vardarja do Drave je živel enoten srbski narod, gori smo imeli za sosede Svabe in Madžare, doli pa Turke. Srbi današnje Slovenije in Hrvatske so se s svojimi sosedi vedno bolj bratili, nazadnje so se celo po „švabsko“ prekrstili, mi pravi Srbi iz Srbije pa smo se hrabro bojevali s Turki in smo tudi pravi Srbijanci ostali“.

Naravno je, da iz takih nauk izvira pri Srbijancih nekaka osvobodilna želja, ki se skuša udejstviti proti „opačenemu srbstvu“ iz prečanskega sveta. V pravi osvobodilni pozi stoji da nes veliko število raznih divjaško navdahnjenih elementov po južni Srbiji napram muslimanskemu prebivalstvu in rezultate tega „vaspitanja“ vidimo v nepretrgani vrsti krvavih dogodkov skozi ves čas od ujedinjenja ali osvobodjenja.

Proti nam se izigrava poza osvoboditeljev in če se ljudje, ki niso v državotvornih strankah, čez to in ono pritožujejo, je vedno izgovor pri roki, da je „osvoboditelj“ lahko tudi robat in da ima vse pravice, pograbit koga tudi s trdo pestjo za vrat.

Naši demokrati s svojim priveskom in na novo vzkliči „narodni“ radikali hočejo imeti oblast in pa občinstvo. Pred občinstvom nastopajo kot Jugoslavlani, ki obsojajo vsak separatizem, torej tudi srbski, med beograjskimi politiki pa niti ne črhnejo o jugoslovanstvu ter na vse kriplje delajo za centralizem, ki seveda izključuje jugoslovanstvo, ker nosi srbsko hegemonijo.

O tem ni treba teoretičnih razprav, ker imamo za seboj dve leti

prakse in Pribeževičevega dela in ker do dna duše poznamo razne državotvornike od „preka“, ki so že tako pokvarjeni in cinični, da govorijo beograjskim prvakom: „Cim manj nas je, tem več smo vredni. Dajte nam zalo oblast, da druge spreobrnemo in spokorimo“.

Poglavje o političnih trstikah.

Pred vojno so bili liberalci — ali naprednjaki, da se je slišalo lepše. Jedli, pili in plesali so na enkratni narodni spasi, po svojih glasilih pa mazali osebne in farovške gonje. Med vojno so se skrili kot ščurki in čakali v strahu in trepetu, dokler se niso sami vpregli v voz, na katerem je sedel dr. Korošec z jugoslovansko deklaracijo. Po prevratu so po milostni popustljivosti SLS zlezli v pokrajinsko in osrednjo vladu — postali so demokraci. Gnoj z lopato se je znašel v Beogradu, ujedinili so se v sol in hrbtnico kraljevine ter se proglasili za JDS cele države od Piškepeje do zadnje pohorske vasice.

Kot JDS so se lotili tesanja korupcije in terorizma. Večina naše inteligence je začela kriviti svojo hrbtnico ter pripogibala svoja kolena pred JDS zlatim teletom. Dobrot demokratskega zlatega teleta so postali v obilni meri deležni ravno najbolj brezvesti, drzni ter duševno najbolj kratko pristiženi demokracije. Baš preveč enostransko koritarstvo, ki ga je uganjala JDS kmalu po ujedinjenju s Srbi in Hrvati, je povzročila secesijo NSS.

Po konstituantnih volitvah in po sklenjenem koruznem zakonu z radikalci, se je proglasila JDS ne samo kot sol in hrbtnica, ampak kot edini državotvoren element, ki se mora v obrambo države (recte JDS) posluževati najostudnejše osebne gonje, koritarstva, korupcije, teptanja zakonov, uštave in svobode vseh onih, ki mislijo, čutijo in delajo poštenije od demokratov.

Firma demokratske državotvornosti in terorizma je rodila resnične in izmišljene atentate, izpraznila državne blagajne, skrahirala valuto in streznila radikale, ki so začeli kazati — JDS roge.

Spor v koruznem zakonu med demokracijo in radikali je postal tako oster, da so se njegove posledice pokazale celo v Sloveniji in rodile novo

grajskim prvakom: „Cim manj nas je, tem več smo vredni. Dajte nam zalo oblast, da druge spreobrnemo in spokorimo“.

firmo naše napredne inteligence — slovenske radikale. Demokratski kožuhi se tako hitro pretvarjajo v radikalne med slov. inteligenco, da pride 26. oktobra v Slovenijo minister dr. Kukec štet značaje, če je še sploh kateri.

Pred vojno liberalci veseljaki, med vojno strahopetni ščurek, po prevratu demokrat, potem JDSar, narodni socialist in danes radikal — v tem je fotografija značajnosti naše slovenske inteligence naprednega mišljenja, od katere bi se naj naš proletarski narod učil državotvornosti. Hvala Bogu, da sta pri nas Slovincih kmet in delavec sto in stokrat bolj značajna od koritarsko korumpirane napredne inteligence, jej obračata hrbet in sta se upredelila v stranke, ki niso arena za spreminjanje firm. In baš stranke našega, še precej nepokvarjenega proletarijata se vedno bolj zblizujejo v očigled korupcije in terorju od strani inteligence in bodo po prihodnjih volitvah tvorile blok, ki bo našo od SHS inteligentov zavoženo državo dvignil v političnem in gospodarsko-finančnem oziru. Ravno pod sedanjim režimom, ko nima naš jugoslovanski kmetiškodelavski proletarijat nobene odločilne besede, ampak sama bremena, beda, pokorščina in nasilje, se bodo iz tega našega teptanega proletarijata dvignili močje, ki bodo postali res vse, hrbtnica in edino državotvorni element v naši državi. Da bo enkrat konec tega večnega menjavanja političnih firm pri naši skvarjeni inteligenci, konec pa tudi koritarstva, korupcije, terorističnega nasilja in počasnega drčanja navzdol z našo državo, dajte besedo proletarijatu — razpišite volitve. Cim bolj bodo odlašali naši vladinovi z volitvami, tem večji bo prepad med koritarskim in kot trstika vihravim inteligentom na eni in proletarijatom na drugi strani, ki se bo po skrajno razdraženi potrpežljivosti spomnil na ministrski recept dr. Kukeca o samopomoči.

Kralj se vrne.

Ze zadnjič smo poročali, da vlada nalašč ali pa po nerodnosti s vso mogočo, naravnost brezprimerno nejasnostjo obdaja kraljevo bivanje v tu tini. Vladna poročila so vedno bolj poturadnega značaja in nikdar ne demantirajo, kar so prejšnji dan v jako čudni, nelogični zvezi poročali.

Zadnji čas je kralj neprestano tik pred svojim povratkom. — Pašić pa tik pred svojim odhodom v Pariz, da ga informira in da z njim reši to in ono vprašanje. Ta obljubljen povratak in obljubljen odhod nista v nobeni pravi zvezi, pa to nič ne de, ker smo raznega protislovja že itak dovolj vajeni. Pred par dnevi se je dejalo, da gre Pašić h kralju radi nujnega vprašanja prestolonasledstva, sedaj pa čujemo, da je ministrski svet to vprašanje že sam uredil in da bo prestolonaslednik princ Pavle, sin Arsena, brata pok. kralja Petra, ki je po Ciova ričevem mnenju edini, rednim potom izšolani srbski princ. Njegova kandidatura za prestolonasledstvo se je že pred meseci tolmačila kot gotova stvar. Ministrski svet je to vprašanje sedaj končno pretresel in sedaj se

nam vrine vprašanje, zakaj je malo poprej vlada lansirala vest, da mora Pašić baš radi tega vprašanja v Pariz. Čudno, čudno poročevanje, ki je izzvalo že razne, nam ne ravno dobro došle komentarje v tujih listih. Vidi se, da vlada ne pozna jasnosti in da ne čuti nobene potrebe po njej. Na temno zamotanost so se tudi beograjski listi navadili. „Pravda“ na primer citira pri svojih poročilih o kraljevem stanju — privatnega dopisnika iz Pariza in se niti ne spomni, da bi za takala poročila bila edinole vlada kompetentna in celo dolžna, da jasno informira javnost.

Sedaj zopet „Balkan“ naznanja kraljev prihod, ker je eden izmed njegovih zdravnikov (!) javil svoji družini, naj mu ne pošlje več pisem v Pariz, ker se namerava kmalu vrniti.

Tako je torej poročevanje! Ministrski svet drži kraljevske oblasti prav trdno v pesteh, zavija vse v gosto meglo nejasnosti, beograjska žurnalistika pa okrog privatnikov v Parizu in okrog zdravniških družin v Beogradu lovi „izvirna poročila“, da je kralj na povratku.

„Omnium Serbe“ in naš ugled na zunaj.

Razni tuji spekulanti iščejo profit v naši državi ravno na isti način, kot nekdaj španski in portugalski pustolovci po novu odkriti Ameriki. Samo

tero se z največjo brezvestnostjo ropa in krađe na vseh koncih in krajih.

Pri vseh razgovorih o podjetju „Omnium Serbe“ se soglasno naglašja, da nam je fabrika vojaškega materiala neobhodno potrebna, ker imamo in potrebujemo zelo močno vojsko. O tej potrebi bi se dalo sicer dosti govoriti, pa naj bo za sedaj, pribiti hočemo samo to, kar iznaša beograjska „Republika“ kot novo senzacijo v tej spekulativni aferi.

Reparacijska komisija nam je hotela na račun vojne odškodnine dodeliti neko kompletno nemško tovarno orožja, ki bi potrebam našega militariзма popolnoma zadoščala, vlada je pa to dodelitev odbila, ker se je že tedaj bavila z ponudbo konzorcija „Omnium Serbe“ in ni hotela staviti zaprek visokostojecim profitarjem. V svoji strasti in pohlepnosti za dobičkom so naši vladinovi opustili vse obzire in ne vedo, da se v najslabši luči kažejo zunanjemu svetu.

Vedno enaka pesem o našem blagostanju in bogastvu postaja smešna, ker se na daleč vidi uničujoče delo diletantskih in umazano sebičnih rok. Zemlja je res bogata, v zakupu in pod upravo Amerikancev bi nosila mogoče milijarde, naši državni upravniki pa niso samo nesposobni, temveč, kar je še bolj žalostno, tudi strašno sebični požrešni spekulanti, ki ne pustijo stvari iz rok, dokler se da izmolziti še kolikaj profita.

Ekspoziji finančnega ministra kažejo vedno in vedno, kako krvavo bi potrebovali simpatije in kredit cele Evrope, če se hočemo sploh izvleči iz brezdnega težke krize, v katero smo zšli po krivdi današnjega režima in vsled umazanih spekulacij beograjske porodice.

Kdo za boga, naj ima za nas kredit in simpatije, ko pa Pašić še to odklanja, kar se nam ponuja in kar nam pripada iz enostavnega razloga, da ima pred očmi samo nikdar polno malno svojega sina, za zgradbo novih hiš pripravne beograjske vogale in nikdar ne ugled in velike potrebe države!

Prostozidarstvo.

Troimenemu narodu preti nova nevarnost: prostozidarstvo. Ni še preteklo četrta leta, odkar so si ljubljanski „naprednjaki“ ustanovili v neki kavarni svojo malo „ložo“ (prostozidarska družba) in že je „Slov. Nar.“ dne 25. t. m. v kratki notici napovedoval ustanovitev „Teozoiškega društva.“ Prostozidarstvo, popolno brezverstvo ali ateizem je za vsak narod nekaj kvarljivega, še več: to je strup, ki podjeda itak trhlji fundament današnje morale in človeške družbe sploh.

Kdo je pahnil Rusijo v morje neizmerne trpljenja? Peščica ljudi, ki so smatrali verske dogme kot stare „predsodke“ in pridigovali ruskemu narodu njih edino zveličavni evangelij krutega materijalizma. In danes ječi in stoka sodobna Rusija pod nezgodnim režimom rdečih prostozidarjev.

Tudi v naši državi se širi kuga brezverstva, žal, da pod pokroviteljstvom vladnih krogov. Slovenci so bili od nekdaj verni ljudje in tako se je svobodomiselnost pokret pričel še le v zadnjih desetletjih. Kljub temu pa še prostozidarstvo med Slovenci ni pridobilo na terenu. Hrvati so si ustanavljali svoje prostozidarske lože že v drugi polovici XVIII. stoletja. Utemeljila sta jih grofa Ivan Drašković in Stjepan Niezky. Najbolj pa so se in se še danes klanjajo verski brezbržnosti, oziroma prostozidarstvu — Srbi. V krogih takozvane talmi-inteligence (o pravi inteligenci med Srbijanci razen maloštevilnih častnih izjem itak ne more biti govora), ki v svojem perverznom posnemanju francoske kulture in francoskega mišlje-

nja vse preveč misli, da mora v naši državi prevladovati duh Voltairejev, je našla svobodna misel plodno polje. Srbijanski liberalizem je rodil atentatorje, propalce, ki jih obsoja vsa javnost. Razmahu prosodizarstva pa je v eminentni meri pripomoglo pravoslavje. Srbski talm-inteliga. t. smatra vero kot institucijo, ki mora skrbeti za narodno disciplino in pokorščino pred zakoni. Pravoslavju je dana naloga, da širi smisel za tradicijo, dinastijo, državo, z eno besedo: ortodoksija je dobrodošlo orodje vladnih mogotev.

Slovenski liberalizem je a priori podoben srbijskemu. V opičjem posnemanju namreč. Ker je belgrajska loža napovedala katolicizmu neizprosno boj, se je — naravno — zganila tudi Ljubljana. Da bi pa dobrim lahkovernežem olajšali plahe korake v prosodizarstvo, ustanavljajo teozofska društva. Ta društva in spiri-fistično-okultistični krožki tvorijo prageve, preko katerih dan za dnevom prestopajo malodušni oboževalci svobodne misli v — prosodizarstvo.

Kdor je motril predvojne dogodke in pred vpriporitvijo petletne žaloigreclovestva, je opazil, da je borba materijalizma proti krščanstvu tistokrat dosegla svoj vrhunec. V interesu clovestva je, da izrujemo svobodno misel iz srca današnje mlade generacije. — Sveta dolžnost slehernega katoličana bodi: boj svobodomiseltvu!

Krščanski življenj Evrope se pripravlja na ustanovitve krščanske internacionale. Ta internacionala bo med narodi uveljavljala krščanski evan-gelji medsebojne ljubezni. Lepa in zares veličastna je ta ideja! Ker je narodom v blagor, jo svobodomiseln svet zaničuje in pobija. Prosodizarstvo in kapitalizem sta v svojih hotenih sorodna. Prosodizarstvo izvaja diktaturo nad dušami, kapitalizem pa nad telesi. Z uresničitvijo krščanske internacionale bo fronta proti diktaturi prosodizarstva sestavljena. Boj svobodomiseln kugi, to bodi dandane-geslo slehernega katoličana!

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Ministrski predsednik se je odločil, da ne potuje v Pariz, ker je kralj popolnoma ozdravel in se vrne v kratkem v Beograd, da bo lahko sam videl kako je gospodaril za njegove odsotnosti g. Pašić in njegovi pomočniki na znotraj ter na zunaj. Oveseljen po sklepu, da ne pojde v Pariz je poročal Pašić ministrskemu svetu o Madžarih in Albancih, ki so sporebili Zvezi narodov, da je izročila srbska vlada miriditskemu poglavarju Marku Gijoni 4% milijona zlatih frankov in veliko municije kot nekako podporo Francije, ki hoče vzeti miriditsko republiko pod svoje varstvo.

Zakonodajni odbor si je izbral ožji odbor pod predsedstvom Ljube Jovanovića, ki bo proučeval zakonske predloge. Zakonodajni odbor se je na to še pečal z uredbami ministrstva saobračaja o izenačenju čina in napredovanju železniških nameštencev. Odbor je sklenil pozvati vlado, da predloži zakonsko odredbo za uradnike ter nameštence vseh strok državne uprave z enotnimi načeli.

Naša in romunska razmejitvena komisija ste se med seboj sporazumeli in se bo začelo takoj s podrobnostmi razmejitve, ko se bo dosežen tozadevni sporazum med našo in romunsko vlado.

Ob albanski meji se sedaj ni vzpostavljena demarkacijska črta, ker so se umaknile naše čete vsled aprovizacijskih težkoč na Crni Drin.

MADZARSKA.

Vrhovni svet vedno grozi Madžarom, da morajo tekom 10 dni izvesti izpraznitve. Zaprane Madžarske in podpisati zapisnik predaje. Madžari obljubljajo, a so kljub obljubam pokorščine izvedli mobilizacijo letnikov 1896, 1897 in 1900.

ITALIJA.

V Julijski Benečiji je proglašen generalni štrajk, ker so tržaške ladjedelnice odslovile vse delavstvo in je brez kruha 10.000 delavskih družin.

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

Kaj delajo ministri —

Naš min. svet je sklenil, da bo glede albanskega vprašanja čakal na korake entente, od katerih se pričakuje popoln uspeh. Naša vlada čaka na korake, ki bodo dolgi od Pariza do Debra; Albanci pa obstreljujejo našo mejo s topovi večjega kalibra in do-nošaja. Dognano je, da streljajo z omenjenimi topovi strokovnjaško popolnoma izvežbani ljudje — častniki. Albanci streljajo, mi pa čakamo na ententne korake, katerih še ni, pač pa pričakuje naš ministrski svet od teh doumevanih korakov popoln uspeh. Naša vlada pač skrbi za varnost naših mej, kakor zna... s čakanjem na ententne korake, katerih najbrž ne bo. Kje je minister dr. Kukevec, da ne zakliče: Samopomoč ni samo najboljšo sredstvo za pobijanje draginje, ampak tudi za obvarovanje mej.

Pribičevićeva „majka domovina“. „Mi vsi, ki živimo v eni državi, smo njeni sinovi in državljani, država je naša domovina, naša majka. Potrebno je, da vsi ljubimo svojo domovino in da storimo vse v njen napredek. Naša mila domovina se imenuje Ogrska. Celj zemlji na čelu stoji kot vrhovni poglavar in gospodar cele zemlje Njegov Veličanstvo kralj. On se imenuje Karl IV. Treba, da smo vsi verno pokorni podložniki našega kralja“. — Ravnokar citirane besede so vzete iz knjige, ki nosi naslov: „Srbska čitan-ka za IV. razred osnovnih šol“ in pod tem naslovom pa je tiskano: Prosvetno ministrstvo SHS je odobrilo to knjigo kot učno pod štev. 1413-1319. Iz te knjige zajema vojvodinska deca ljubezen do svoje majke domovine — Ogrske. Na zdravje g. minister Svetozar! („Hrvatska Obrana“ št. 220).

Minister »svobode« g. Svetozar Pribičević se ne poslužuje v zaščito »svobodnega« gibanja posameznih državljanov naše kraljevine samo jugoslovanskih in ruskih žandarjev ter policajev, ampak mladostne garde — fašistov. Ko je hodil Protić po Vojvodini in po svojem volilnem okraju krog Kruševca, so ga nadzirali detektivji vseh branž, v Kruševcu pa je demonstrirala proti Protiću Pribičevićeva laibgarda demokratičnih fašistov. Doslej imamo v Jugoslaviji kraljevo gardo, fašistovsko v službi Pribičevića, samo kraljevi namestnik Hribar še ni imel doslej javne garde. Kakor se sliši, se je g. Hribar odločil ob priliki beljskega lova, da se bo ločila njegova garda od kraljeve in Pribičevićeve po čapljinih peresih.

Proračun so jim vrgli pod nogo! „Narodna Politika“ poroča iz Beograda: Proti proračunu, ki ga je finančni minister dr. Kosta Kumanudi predložil finančnemu odboru, je vstal eno-dušno ves radikalni klub. V imenu kluba so govorili: V. Janković, prof. Radonič in K. Miletič. Omenjeni go-vorniki so naglašali, da mora vlada izdelati zakonski predlog o proračunu in ga predložiti finančnemu odboru. Ker pa sedanjí proračun ni delo vlade, se ga ne more vzeti v razpravo. Vsled trdovratnega stališča radikal-cev je finančni odbor vrnil celi pred-log vladi v ponovno razmišljanje. — Lepa zaupnica...

Naši državni dolгови. Finančni minister in demokrat dr. Kumanudi je finančnemu odboru slikal žalostno stanje državnih dolgov. On sam nima pojma, kako pravzaprav stoji z našimi dolгови. Narodna banka ima svoje številke, direkcija državnih dolgov: tudi svoje in finančni minister zopet — svoje! In vse te številke se ne vje-majo. To je gospodarstvo! Zares prav po balkansko: brez volje naroda, — brez parlamentarne kontrole!

V fin. ministrstvu so napravili fatalno pogreško. Sam finančni minister je izjavil, da bo država izgubila vsled inferiornosti merodajnih finančnih činiteljev okoli 12 milijonov dinarjev, ker je 25parski drobiž, ki so ga naročili pri avstrijskem Münzamtu na Dunaju, faktično več vreden nego zna-ša njegova nominalna vrednost. Kam tira jo v svojem brezglavju našo lepo državo?

„Cvetka“ iz finančnega odbora. V finančnem odboru je dr. Kumanudi iz-javil, da se državni dohodki v pogle-du carin radi tega niso zvišali, ker „imamo premalo zastražene granice.“ Vlada je radi tega sprejela 2600 Ru-sov-Wranglovcev v obmejno vojaško

službo. — Tiste „dohodke“, katerih v preteklem proračunskem letu ni bilo, bodo sedaj izdajali za vzdrževanje — Wranglovcev. Abderitstvo brez pri-mere...

72 milijonov dinarjev je Pašićeva vlada postavila v sedanjí proračun kot podporo za vse Wranglovce, ki se nahajajo na našem ozemlju. Tako je izjavil odkritosrčni demokrat in finančni minister dr. Kumanudi pred člani finančnega odbora. Sedaj nam je raz-umljivo natezanje davčnega vijaka...

Odstop našega finančnega ministra-demokrata Kumanudija je javna tajnost in uprašanje nekaj dni, ker noče nikdo vleči iz prepada od demokratične poli-tike prekucenih naših financ. Kakor hitro bodo našli Kumanudiju nasled-nika, bo ta odstopil, a se zopet vrnil na svoje mesto, kadar bo dinar s fran-kom enakovreden.

Kje je korupcija? Komisije naj pregledajo zapore!

Nepristranske ankete in komisije treba sestaviti, da pravično in brez-obzirno nastopijo proti kulturnemu skandalu, katerega povzročajo organi policijske uprave s trpinčenjem jetni-kov po zaporih, kliče beogradska „Tri-buna“ ter opozarja, kako trpi radi te-ga ugled naše države. Pariški „Pro-gres civique“ 24. septembra in še mno-gi drugi evropski listi, ki so se dru-gače vedno simpatično izražali o naši državi, se sedaj z vso ogorčenostjo skandalizirajo nad tem, kar se godi po naših zaporih ter z začudenjem po-vprašujejo, kje je nekdanja demokra-tična in patrijarhalna Srbija.

Mi se tudi čudimo! To sicer ve-mo, da nekdanjih patrijarhalnih in demokratičnih razmer stare Srbije ni več, ker so se udušile v hujskanju in nemoralnosti raznih političnih špekul-antov, čudimo se pa dejstvu, da listi, ki so še pred kratkim skrbno zakri-vali vse korupcije in vse krivice, dan-es celo stvari iznašajo na dan, ki se v vsej svoji ostudnosti dogajajo v tem njih luknjah zloglasne „Glavnjače“ in v drugih balkanskih zaporih, ki so prava, pereča sramota našega veka.

Ce so lansko leto „Radničke No-vine“ ali pa tu pa tam še drugi listi poročali v prav mirnem tonu o kakem nasilnem dejanju, so se listi a-la „Bal-kan“, „Tribuna“, takoj razvneli ter o-značili vsa taka poročila za obreko-vanje in zlobno hujskanje proti drža-vi — skratka za najhujši boljševizem.

Kaj pa danes? „Balkan“ poroča, da po beogradskih ječah pretepajo lju-di z volovskimi žilami, z vrečami pes-ka, da jih pustijo stradati itd. „Tri-buna“ poziva k sklicevanju ankete, k strogi preiskavi itd. in zakaj vse to? Mar iz človekoljubja, iz moralne dol-žnosti? O ne, prej so vsi lepo molčali, danes pa govorijo in sicer v prvi vrsti zato, ker so si same vladne stranke v laseh in ker skuša vsaka, vso korup-cijo in umazanost naprtiti drugi na pleča.

Ne usmiljenje do ubogih žrtev in stud pred nečloveškim divjanjem, tem-več strankarska strast nam razkriva vsa brezdna sramota in nekulture. Te kulturne skandale so radikali in poli-cajdemokrati složno podpirali in pri-krivali, divjaško mentaliteto raznih bi-ričev so si složno vzgojili, danes pa, ko se gre za velevažno tekmo v boju za moč in oblast, iznašajo eni kakor drugi vso gnusobo na dan v svrhu medsebojne obtožbe in osramočenja pred celim svetom.

Kdor podleže, bo vsega kriv, kdor zmaga, pa vseh škandaloznih razmer ne bo izbrisal, ne odpravil. Samodrž-ci nočejo in ne znajo, priti morajo drugi!

Nova Pribičevićeva nakana. V 219. št. osješke „Hrvatske Obrane“ o-pozarja pisec uvodnega članka na naj-novejšo atako ministra prosvete. Ze svojedobno smo poročali, da bo mini-srstvo prosvete odpomoglo „pomanj-kanju učiteljskih moči“ na ta način, da bo zaposlilo Ruse-Wranglovce kot „nastavnike“ na naših, oziroma hrv. ljudskih šolah. V ta namen je vlada otvorila v Zagrebu tečaj, v katerem bodo Rusom in Rusinjam vcepili ele-mentarne pedagoške znanosti. Kaj ho-če Pribičević z nastavljanjem ruskih učiteljev? Na Hrvatskem je vpokojil

znatno število starejših učiteljev, vr-sila so se do današnjega dne razna premeščenja. Pribičević je na vseh me-stih hotel imeti „svoje ljudi.“ Na Hr-vatskem pa jih med učitelji nima toli-ko, kolikor bi potreboval za dosego svojih politično-strankarskih namenov. Zato se je delalo po enostavnih recep-tih: tega vpokojimo, onega prestavi-mo, tretjemu pa ne damo službe. Me-sta morajo biti izpopolnjena in zato e-angažiral — Ruse. Ruse bodo „vaspi-tali“ (vzgojili, op. ur.) v duhu g. Sve-tozarja, v listem duhu, ki bo odgovar-jal njegovi prosvetni politiki. Gospod minister si misli: Če Rusi opravljajo v Vojvodini živinozdravniško službo brez vsake kvalifikacije, zakaj bi te-daj ne učiteljevali s kvalifikacijo, ka-tero jim bom dal jaz? Rusi bodo po-učevali na ljudskih šolah. Sploh pa se je Pribičević s posebnim apertom lotil ljudskih šol. Ker Hrvatom ne mo-re pošiljati v ljudske šole srbskih u-čiteljev, zato naj bi njegovim name-nom služili Rusi. Naši liberalci so kričali: Dajte nam centralistično dr-žavo, potem bo slovenski in hrvatski inteligent, ki pri nas vsled nadpro-dukcije intelektualcev ne pride do kru-ha, našel med brati onstran Sotie — službena mesta. SHS državna učitel-jišča zapuša vsako leto večje število maturantov, službe pa jim bodo prev-zeli v vladni milosti g. Pribičevića so-ječi — Wranglovci. Davkoplačevalci zapomnite si, da Pribičević vzdržuje z našim denarjem nadležne in njemu postrežljive Wranglovce, ki bodo od-jedali sinom in hčeram našega nara-da kruh v lastni državi!

Poleg „svobodoljubja“ se diči na-sega policajministra Pribičevića last-nost, da daje vedoma napačne infor-macije korespondenčnemu uradu. Evo samo eden izmed najnovejših dokazov Pribičevićeve „resnicoljubnosti“. De-mokratski strah Protić je zadnje dni obiskal svoj volilni okraj Kruševac v Srbiji, kjer so ga množestveni volil-ci navdušeno sprejeli ter vneto postu-shali. Na več shodih so množice izrazi-le popolno zaupanje ter zadovolje s Protićevo akcijo in ga pozivale, naj gre vsled sedanjé lahke politične konstelacije v parlament. Protićev iz-torno uspeli pohod v Kruševac je pre-strašil demokratičnega vladiko g. no-tranjega ministra Svetozarja, ki je po demokratiški navadi lansiral v JDS časopisje vest o Protićevem političnem polomu v Kruševskem volilnem okra-ju. Ali je resnica španska vas mini-stru, potem ne smemo tolikan za-meriti legiji laži v JDS časopisju. Pa pra-vno, da ima laž kratke noge!

Katoliške pare za škofovske brade. Niški vladika je vodil svojčas po Če-hoslovaškem propagando za združitev češke narodne cerkve s pravoslavno. Akcija mu je uspela, zadnje dni so bili v Beogradu posvečeni trije škofje češke narodne cerkve. Naša vlada je plačala agitacijo vladike Dositeja, pa ne smatra za potrebno, da bi za pravo-slavno propagando izdane svote poka-zala kakemu odseku narodne skupščine. Finančni minister je izjavil samo, da plačujeta najvestneje davke Slovenija ter Hrvatska, Srbija baš slabo. Dobro, ako stoji stvar z davki tako, potem sledi iz tega fakta, da morajo plače-vati slovenski in hrvatski katoličani ter Turki davke zato, da se prirejajo pri nas maškerade z nekako čehoslovaško narodno cerkvijo in da morajo katoličani in muslimani pozlačevati vsako dlako v bradah trojice novih čehoslo-vaških biskupov. Čisto lahko očitamo sedanjí vladi: Katoliško turške pare se izmetavajo za škofovske brade tuje-državne cerkve.

Demokratije pozivajo na čiščenje v lastnih vrstah. „Ako je med vami (demokrati) kaj slabega, kar treba iz-čistiti, zdaj je pravi trenutek, da se to izvrši v demokratiški obliki.“ „Jut-ro“ od 1. t. m. Ako bodo začeli demo-krati čistiti, potem morajo začeti pri Pribičeviću in lahko nehalo pri ma-riborskem Voglarju. In kaj bo ostalo po čiščenju? Nič!

Pri sekvesturah raznih velepo-sestev se gode razne nepravilnosti ra-di katerih interpelirajo poslanci beo-grajsko vlado in zahtevajo od nje se-stavitev ankete, ki bo preiskala ta ne-red. Tako poroča „Jutro“. Ako bo prišlo do preiskave sekvestur, bodo odkrili cele kupe demokratičnega in so-cijalpatrijskega gnoja, ker so ravno

najbolj mastni sekvestri v rokah demokratov in njihovih koritarskih kolegih socialističnih demokratov.

„Vse bo hudič vzel, če se bo na vse strani jemalo iz državne blagajne...“ („Narod“ od 1. t. m.) Pomenljive besede je izrekel žurnalistični starosta na račun sedanje vlade, ki je kupila ustavo, plačuje sokolske in samostojne izlete, dviga ministrske in poslanske plače itd.

Iz jugoslovan. kasarne.

Presneto žalostno za mariborsko garnizijo. V prhodnih dneh se vrši v Mariboru velik javen nastop mariborske vojaške garnizije pod vodstvom mariborskega Sokola („Tabor“ št. 216). Dosedaj smo mislili, da je naša slavna narodno-državna vojska nad vsako civilno organizacijo, „Tabor“ pa nam pove, da je mariborsko vojaštvo pod vodstvom mariborskega Sokola, katerega vodijo možje ala: resničeljub dr. Sernec, batinar dr. Irgo in katerega člani so bivši nemškutarji in člani Turnvereinov itd., ki še danes najraje nemškutarijo. Ta mariborski Sokol vodi vojaštvo, kaj takega se dogaja samo pri nas pod režimom Pribečevića, ko se je tudi naše vojaštvo moralo umakniti na albanski meji pred tolpmami Arnautov. Ako bodo vodili našo vojsko Sokoli-veseljaki, alkoholiki in gostilniški izživčaji, potem bomo doživeli še večja čudesa kot je je položaj ob albanski meji. Res, da-leč smo prišli — Sokoli vodje mariborskega vojaštva in to gospodje, ki smodnika še volali niso, kaj se je slišati žvižg kroglice.

Naši oficirji pojdejo v francoske vojne šole. Naše ministrstvo vojne in mornarice je začelo z izbiro onih oficirjev, ki bodo poslani v Pariz, da bodo obiskovali tamošnje vojno šole.

Domače vesti.

Proces v Ptujju je sijajno izkazal korektnost naše uprave in našega uradništva. „Jutro“ od nedelje. To so menda odmevi iz ljubljanske norišnice na Studencu, ki so se ujeli med vrste „Jutra“, ki bo kmalu preselilo na Studenec.

Zopetno revizijo demokratskega programa so dovršili g. Pribečević, Voja Marinkovič in Kosta Timotijević. V naši kraljevini še ni doslej nobena stranka tolikokrat popravljala svojega programa kot demokratije. Po vsaki reviziji pa so doživeli nove klofute in revidirane potome. Mislimo, da bo pri prihodnjih volitvah revidirani JDS program revidiral (oz. decimiral) tudi volilce, saj bo minister dr. Kukovec 26. oktobra šel v Ljubljano JDS znati, če se bo sploh našel katerega, ker klobasarna radikalna dela med demokrati s polno paro.

„Vsa poštena javnost je zoper — vsako revizijo ustave.“ „Jutro“ od 1. t. m. Tako badeste laži še menda ni spustil doslej v javnost nobeden dneva. Po katastrofi pri novih ljubljanskih županskih volitvah so postali na-

ši mladoliberalci: nori, gluhi ter slepi, samo blebelati še znajo kot kaka starikava klepetulja, kateri so že opešali vsi udje, samo jezik se ji še vrti do zadnjega dihljaja.

Demokratom ne ugaja več taktika radikalov. Na demokrate napravlja že to slab utis, ker skušajo zavleči radikali pogajanja glede sestave delovnega programa obeh strank do sestanka parlamenta 20. oktobra. To zavlačevalno postopanje radikalov povzroča v demokratskih krogih zelo slabo razpoloženje. Take izvirne jeremijade o skupnem nastopu demokratov in radikalov spušča v javnost „Narod“ od 1. t. m. Je popolnoma vse res, kar poroča „Narod“, „Jutro“ pa laže s svojo pisavo o utrditvi vezi med radikali in demokrati.

„Jugoslovenstvo.“ „Udruženje srpskih književnikov“ je izdalo književni almanah in poziva vse srpske (!) književnike na sodelovanje. Poziv sta podpisala Branislav Nušić in Pandurovič. Zelo karakteristično. V eri „jugoslovenstva“ poziva srpsko književno društvo samo srpske književnike na sodelovanje. Slovenskemu, oziroma hrvatskemu književnemu društvu, ki bi storilo kaj takega, bi takoj predbacili separatizem. Sicer pa ni izključeno, da bo g. Nušić sprejel tudi kak hrvatski prispevek, saj on sam smatra Hrvate za Srbe. Vsaj tako nekako je v svojem delu „Hadži Loja“ pisal o „Srbima svijtu triju vera.“

Naš slabostojni poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak izroči svoje poverljive listine predsedniku čehoslovaške republike 4. t. m. Dolgo je čakal g. dr. Vošnjak, predno ga je priznal Masaryk, mu menda ni zaupal, ker so žigosali g. Bogomila ljubljanski vseučiliški profesorji kot samostojnega „poštenjaka“, ki je v zbornici govoril vedoma neresnico. O poslaništvu se ne sme pisati, da laže.

Naši samostojni izletniki, ki so obiskali na državne stroške Srbijo, so se usposobili pri tej priliki za rablje. „Samouprava“ piše, da so odnesli ti slovenski samostojni iz svojega potovanja velike in globoke utise. Ko so se poslavljali od Beograda, so govorili ogorčeno: „Ako bomo slišali, da govori kdo v Sloveniji proti Srbom, mu hočemo razbiti glavo.“ — Razbijanje slovensko kmetskih glav je pač edino, kar so si zapomnili naši samostojni izletniki od Pašičevih nauk. „Tabor“ od 1. oktobra javlja, da so otvorili v Moskvi tečaj za rablje, no, pri nas ga ni treba več otvarjati, ker so se naši samostojni že izšolali za ta posel na poletu po Srbiji, kjer so se tudi vežbali na državne stroške. Zdaj se le vemo, zakaj je razposlal minister Pucelj svoje tovariše po bratski nam Srbiji!

Poglavarji policajev bodo morali postati politično brezbarvni. „Jutarnji list“ doznava iz Beograda, da se tam kaj kuje zakonski predlog, po katerem bo strogo zabranjeno vsem policijskim uradnikom, seve tudi svetnikom in nadsvetnikom, vsako umešavanje v strankarsko politiko. Pravijo, da bo našel ta predlog odobrenje vseh strank in

bo z ozirom na potrebo naše notranje konsolidacije zelo koristen. Ako bo sprejet ravnokar omenjeni predlog, potem bo izgubila tudi mariborska najnovejša tvornica radikalne političnega akcijonarja v osebi pol. svetnika dr. Senekovića.

Pogranične trupe so dne 1. oktobra zasedle naše obmejne kraje. Finančne straže se odtegnejo v zaledje. V pograničnih trupah je do 70% — Wranglovcev. Srečna naša meja.

Ginljivi prizori se doigravajo v Ljubljani. Nedeljsko „Jutro“ poroča iz slovenske prestolice: „Ginljivo je gledati, kako hite reveži z oguljenimi in obrnjenimi suknjami in podpisujejo posojilo, ki ga hočejo odplačevati od meseca do meseca.“ Tako v Ljubljani, pri nas v Mariboru ni beležil tako ljubljansko ginljivih prizorov niti „Tabor“.

Politični shod Slov. ljudske stranke in Kmetске zveze v Smartnu pri Slovenjgradcu včerajšnje nedelje je bil prav dobro obiskan. Poročal je poslanec dr. Hohnjec. Ljudstvo je z največjim zanimanjem in pripravljenostjo sprejelo njegova izvajanja.

Savinjski most pri St. Petru (na Groblju) je v tako slabem stanju, da se je vsak dan bati, da se zruši. Stari, precej dober most so leta 1913 porušili in poleg njega zgradili zasilni most, čigar nosilna zmožnost je bila majhna in preračunjena samo za dve leti. Ta rezervi most, ki je iz mehkega lesa, in za največjo silo zvezan z železnimi sponami, je vsled osemletne uporabe že tako slab in razmajan, da ne bo več mogel nositi živalnega obsebnega in blagovnega prometa, ki se po državni cesti giblje in gre preko njega. Vsak dan se je bati, da most postane popolnoma neraben ter da se zgodi katastrofa, ki bo združena ne samo z veliko gmožno škodo, marveč tudi z žrtvijo ali celo z žrtvami človeškega življenja. Če se most podere ali postane neraben, kod bo potem šel obilni osebni in blagovni promet na državni cesti po Savinjski dolini? V zadevi državnega mostu preko Savinje pri St. Petru se je poslanec dr. Hohnjec s stvarno utemeljeno interpelacijo obrnil na ministrstvo javnih del ter odločno zahteval, naj država takoj začne graditi novi most preko Savinje.

Naknadne občinske volitve v Vinkovcih. V volilni borbi za mestno občino Vinkovci (Slavonija) so dobili demokrati 133 glasov, radikali 193, združena lista hrv. ljudske stranke in hrv. zajednice 881 in židje 146 glasov. Od peterih uničenih mandatov komunistične stranke je dobila hrv. ljudska stranka z hrv. zajednico 3 mandata, radikali 1 in židje 1, demokrati pa nobenega. Ker sta hrv. ljudska stranka in hrv. zajednica pri zadnjih obč. volitvah izvojevali skupno 7 mandatov, imata ti dve stranki sedaj z 10 mandati v obč. odboru absolutno večino. Bog živi vrle Hrvate, ki so poili demokratsko-radikalno zvezo s čituti vred! Naša stvar napreduje!

Tako umirajo samci. Višji železniški uradnik Julij Battlov iz Zagreba

že ni prišel tri dni v urad, a tudi ni javil vzroka svojega izostanka. Poslali so na Battlov stan enega od tovarišev, ki je tolkel brezuspešno po njegovih vratih. Policija je nato siloma udrla v Battlovo stanovanje, kjer so našli Julija mrtvega na postelji. Pol. zdravnik je ugotovil, da leži že Battlov tri dni mrtve vsled kapi. Battlov je živel dalje časa v Zagrebu kot samec brez bližnjih sorodnikov.

Ponarejeni bankovci. V prometu krožijo ponarejeni papirnati bankovci po 1000 dinarjev ali 4000 kron. Ponarejeni so tako spretno, da se od pristnih prav težko razločujejo. Ponarejeni bankovci imajo sledeče znake: Na ponarejenem bankovcu se vidi vodeni tisk še le tedaj, ko se ga obrne proti svetlobi, dočim ko se vidi na pristnem takoj na prvi pogled. Vodeni tisk na ponarejenem bankovcu je slab, brez sence, na pristnem bankovcu je pa krepak. Na pravem bankovcu se vidi tisk na drugi strani, a papir ponarejenega bankovca je videti pod črtežem popolnoma bel. Na ponarejenem bankovcu so črteži sploščeni brez reliefa, ker na njem ni one lahke sence, ki se vidi na pravem bankovcu. Pri pravem bankovcu se prva jagoda okoli vratu pričinja izven vratu, pri ponarejenem pa na vratu sama. Vzporedne, modre črte, ki tvorijo ozadje, so na pravem bankovcu temnejše, kakor na sumljivem. To so nekateri splošni znaki ponarejenih bankovcev. Torej pozor!

Kaki elementi se skrivajo med ruskimi begunci, ki so pribežali k nam? „Neven“ poroča: Kakor v vsakem narodu, je najti tudi med brati Rusi vsakovrstnih tipov. Večina ruskih begunciev so dobri, pošteni, pravi Slovenci, „široke ruske nature“. Je pa med ruskimi begunci tudi takih, katerih imena si treba dobro zapomniti. Taka Rusa žalostnega spomina sta knez Galicin Muravjov in general Knezevič, ki sta ostala po evakuaciji pečujškega ozemlja v Pečuhu in sta danes debela prijatelja Horthyjevih krvoločnih oficirjev, generala Šosa in ostalih madžarskih reakcionarcev. Knez Galicin in general Knezevič sta prezrla našo slovansko gostoljubnost, našo državo in naš narod ter sta se postavila pod zaščito Horthyjevih belih teroristov.

Preko 20.000 vjetnikov je še v Sibiriji. Neki švedski delegat je potoval po Sibiriji ter izjavil po svojem povratku, da se nahaja v Sibiriji še 20.000 jetnikov, katerih dobra polovica želi ostati tamkaj. Med jetniki je največ Poljakov, Ukrajincev, Madžarov ter Avstrijcev. Nemcev tamkaj sploh ni. Dejstvo pa je, da še ječi po Sibiriji dokaj ljudi iz naše kraljevine, ker je prištevati gotovo švedski delegat Jugoslovane med Avstrijce in Madžare.

Za dijake! Solski atlant, Kocenov, hrvatska izdaja, izide tekom enega tedna in bo stal okrog 300 K. Dijaki, ki si ga žele kupiti, naj se blagovolijo takoj oglasiti v knjigarni Cirilove tiskarne, da se pravočasno naroči zadostno število.

Svetinjske iz aluminija je dobila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Sve-

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Eros.

(24. nadaljevanje.)

Odgovoril mu je:

„Smrt, dobrodošla, zaželjena! Ponizanje, ki prinaša najvišjo čast na tem in na onem svetu! Vsaj tistim, ki so vredni mučeniške slave. — E, da bi jaz bil kedaj vreden plemenite družbe mučeničkov —! Toda moje delo, ki ga imam izvršiti, mi bo položeno v naročje, in dovolj mi je, da sem najzadnji, izmed zadnjih v službi svojega Gospoda.“

„In kdo je ta gospod? Pripoveduj mi o njem!“ je vzkliknil Eska.

Zanimanje se mu je vzbudilo, neznano čuvstvo ga je dirnilo, ko je gledal pred seboj moža, čigar vsaka poteza v obrazu je govorila resnico, čigar cela zunanost je bila prešinjena od resničnosti tega, kar je govoril, ki ni mogel govoriti neresnice, saj je bil tako resnoben, tako dober, tako pošten —

V neizrekljivi spoštljivosti je nagnil starec glavo, v njegovem obrazu je sijalo iskreno veselje človeka, ki

gleda z globoko ljubeznijo in hvaležnostjo v največjo dobo svojega življenja.

„Videl sem Ga“, je rekel, „na obalah genezarskega jezera je bilo — jaz, ki govorim sedaj tule s teboj, jaz sem Ga videl s svojimi lastnimi očmi — otročiči so sedeli pri njegovih nogah —. Toda govorila bova drugič o tem, kajti utrujen in izmučen si! Jed in pijača sta pripravljena! Potrebno je, si okrepiti telo, da je duh krepke in razsode. Delo dobrega prijatelja si nocoj storil za nas! Odslej boš vsikdar dobrodošel v Eleazarjevi hiši!“

Mariamna je vstopila. Na priprostem krožniku je prinesla prigrizek in iz mena je natočila Eski vina v biserno čašo ter mu je ponudila z ljubko, oboječo kretnjo in plašnim, pa prisrčnim smehljajem na licu.

Ni bila več zagrnjena in Eska si je moral priznati, da ga niso varale njegove slutnje in njegova pričakovanja, ki je na potu k njenemu domu poslušal njen sladki, mili glas in oploval njene mehke, nežne kretnje —

Dvoje črnih oči ga je plaho gledalo, velike so bile in blesteče, kakor

oči srne. Otožen in proseč izraz je ležal v njih, mehko, krotko in razumno so zrle v svet, pa v njihovem pogledu se je skrival čuječ strah in neprestana pozornost človeka, ki živi vedno v nevarnosti. Dekletova lica so bila blede, le ko je povsila oči pred občudujočimi Eskinimi pogledi, jih je zalila topla rdečica. Njihove poteze so bile pravilne, pa nekoliko ostre, kar se je zlasti videlo na neznatno izstopajočih gornjih čeljustih in na rahlo upognjenem orlovskem nosku. Očividno je trpela pod neugodnimi razmerami, ki so sicer njenemu obrazu zmanjševale blestečo krasoto, niso mu pa mogle vzeti čarov redke, čiste lepote.

Njena obleka je bila iz priproste, blaga in črna. Krog belega, polnega vratu je nosila ovito težko zlato verižico.

Ko je stopala po sobi in pokrivala za večerjo, ki jo je najbrž sama pripravila, je Eska imel priliko, občudovati ljubko gibčnost njenega telesa in skromno, mirno dostojanstvenost njenih kretenj, ki se je prijetno razočevala od gldzave, smešno-nemirne živahnosti rimskih deklet, in ki je posebno dobro dela resnobnemu Britancu.

Kalha je ljubil svojo nečakinjo kakor svojo hčerko, to so pričali pogledi, s katerimi je sledil njenim kretnjam, in ljubeznivo-dobrotljivi izraz na njegovem licu.

Miza je bila pokrita za tri in ob enem izmed treh krožnikov je stala čaša izredne lepote in velike vrednosti

Mariamna je opazila vprašajoči Eskin pogled in rekla:

„To je za očeta! Danes je nekako bolj pozen kakor navadno in bojim se —, bojim se —. Oče je tako drzen, tako naglo prime za meč, če ga ujezi. Nocoj je pustil meč doma in ne vem, ali je slabo ali pa dobro zanj, da je tako sam in neoborožen v tem velikem, hudobnem mestu!“

„V božjih rokah je, dete“, je spoštljivo odgovoril Kalha. „Pa ne bal bi se zanj“, je nadaljeval s ponosnim in samozavestnim obrazom, „ne bal bi se zanj in če bi se ga tudi lotilo 12 takihle potepinov, kakršni se klatijo ob nočnem času po rimskih ulicah. In če bi tudi ne imel drugega orožja kakor pastirsko palico.“

(Dalje prihodnjic.)

Plačica za Marijine družbenice stanejo tucet velikih 36 K, srednjih 24 K, malih 6 K in še manjših 4 K 50 vin. Po-
tega se dobijo zdaj tudi svetlinice
s podobo presv. Sreca Jezusovega in
Skapulirske Matere Božje, ki se lah-
ko nosijo namesto vseh škapulirjev.
Stane pa tucet 6 K.

Iz Maribora.

Himen. V mariborski stolni cer-
kvi je bila poročena minulo soboto g.
Slavica dr. Jankovičeva z dr. Verši-
čem. Mladostni par je poročil dr. Me-
dved. Bilo srečno!

Čudne razmere vladajo na našem
glavnem kolodvoru. Vlaki odhajajo z
velikanskimi zamudami iz odhodne po-
staje Maribor. Tako je n. pr. v soboto
popoldne odpeljal vlak na Koroško z
nadpolurno zamudo. Taka netočnost je
ogabna. Že večkrat se je to nerednost
zigosalo, pa nič ne pomaga. Potujoče
občinstvo je radi tega jako ogorčeno.
In temu se da vendar tako lepo odpo-
magati! V prvi vrsti naj se odprejo ob

sobotah popoldne in nedeljah dve bla-
gajni, potem naj se blagajna ob času
odhoda vlaka zaključi in ljudje, na ka-
terih malomarnost železniška uprava
greši, bodo prihajali pravočasno, kar
sedaj ne store, češ, saj itak pridem
še pravočasno. Ne izzivajte potujoče
občinstvo s temi nerednostmi, osobito,
ko so vozne cene tako pretirano visoke!

Marib. mesarji nameravajo dne
5. oktobra stopiti v štrajk. Zahtevajo,
da jim občinski sud za pobijanje dra-
gine zviša ceno za goveje meso na
30 kron.

Kam so zginile mize? V pondel-
ek, 3. oktobra zjutraj so morali lju-
dje, ki prinašajo živila na trg, ista
večinoma položiti na prašni tlak, ker
ni bilo dovolj miz. Večina miz je ne-
kam izginila. Kam?

Okrajni šolski svet mariborski i-
ma sejo v sredo dne 5. t. m. ob 10.
uri. Na vspeh so stalne namestitve
32 učnih moči, razrešitev 6 šolskih o-
gled in imenovanje novih itd.

Slovenci, širite naše liste!

Dopisi.

Ormož. Pri volitvi v cenšno komi-
sijo so dobili kandidati SLS 90, SKS
pa samo 40 oz. 14. glasov. Torej smo
lepo zmagali. Liberalci in samostojni
so skušali zmagati na ta način, da so
raztegnili volitve od 1. do 6. ure zve-
čer, da bi tako spravili vse svoje na
volišče, a ves trud je bil zamanj. I-
vanjovski Petovar je dobil en glas.

Orlovski vestnik.

Zahvala. Vsem, ki so lajšali brid-
ko trpljenje staršem, bratu in sestri
o priliki smrti Alojzija Kukovec, čla-
na ouseka Orla pri Sv. Marjeti niže
Ptuja, posebno g. župniku Iv. Sketa
za nagrobni govor, v katerem je po-
stavil umrlega za vzgled vsem fan-
tom; nadalje domačemu odseku Orla,
prisrčna hvala!

Razgled po svetu.

Vroča kri. V Rimu sta se na trgu
Esedra sprla pred par dnevi dva mla-

da Crnogorca. Eden izmed obeh je po-
tegnil revolver ter ustrelil proti svo-
jemu protivniku. Krogla je zgrešila
ei' in ranila neko gospodično, ki je
sedela v kavarni. Vzrok prepira je bi-
la — politika! — Balkanci so in osta-
nejo balkanci, pa najsi se nahajajo v
Piškopeji ali v Parizu. Svoje prepri-
čanje zastopajo z orožjem danes kve-
čjemu še Arnavti in drugi balkanci!

Lloyd George in sufragetke. Ne-
davno je govoril v Londonu ministra-
ki predsednik Lloyd George na nekem
zborovanju. Ob tej priliki je povdaril,
da bi bilo zelo dobro, ako bi se an-
gleške žene malo manj bavile s politi-
ko, tembolj pa z gospodinjstvom, ker
je to njih pravi poklic. Na to mu je
zaklicala voditeljica ženskega giban-
ja, zloglasna miss Pankhurst: „Eks-
celenca, ako bi vi bili moj mož, bi vas
zastrupila!“ Lloyd George jo je ostr-
ogledal in odgovoril: „Gospa, če bi
vi bila moja žena, bi se sam — za-
strupil...“

Širite katoliške liste!

Natečaj.

Oddelek za socialno skrb, invalidski odsek po-
krajinske uprave za Slovenijo želi nabaviti za inva-
lidske zavode:

120 kompletnih železnih (kovinastih) postelnjakov
z žično mrežo,
120 tridelnih žimnic (360 komadov),
120 zglavnikov z žimo polnjenih,
4 kompletne naprave za pralnice,
zdravniške instrumente in oprema za zdravniške
sobe za 4 invalidska zavode,
desinfekcijske odnosno razkuževalne naprave za
4 invalidske zavode,
higijenične naprave za 4 invalidske zavode ter
večje množine desinfekcijskih, odnosno razkuže-
valnih sredstev in sicer franco Ljubljana.

Pravilno kolkovane pismene ponudbe (ki naj
bodo tudi zapečateni) z vzorci vred, odnosno z ilu-
strovanimi ceniki, naj se pošljejo na goriomenjeni
odsek (Ljubljana, šentpetrska vojašnica) najkasneje do
10. oktobra 1921.

V ponudbi je navesti v katerem roku (od dne
poročila) se dobavi blago.

Odsek si pridržuje pravico, da sprejme izmed
vposlanih ponudb eno ali pa tudi več.

Obenem s ponudbo je vposlati tudi potrdilo za
položeno varščino, ki znaša 10% od skupnega nabav-
nega zneska.

Fakture se poravnajo najkasneje 14 dni potem,
ko je bilo blago pravilno prevzeto. 555

Sloven. gradbena družba z o. z. v Ljubljani,

tehnična pisarna v tovarni Kerčič, Spod. Šiška, sprejme:
slavne in tesarске polirje, zidarje, tesarje in
kovače vozov. 2-2 545

NAZNANILO.

Podpisana naznanjam, da sem otvo-
rila dne 1. oktobra t. l. novo 561

medno trgovino za gospode v Mariboru

Priporočam svojo veliko zalogo najboljšega perila, ovratnike,
kravate in vse druge potrebščine za gospode. Konkurenčne
cene. Postrežba solidna in točna. — Z odličnim spoštovanjem

JOSIPINA TOMAZIN.

Samo Grajski trg 1.

Ne bode Vam žal, kajti mnogo de-
narja si boste prihranili ako obiščete

trgovino Jos. Karničnik, Grajski trg 1

ter se sami prepričate, o veliki izbiri
ter res nizkih cenah, pravkar došlega
sukna vseh vrst za gospode in dame
samo najboljše češko in angleško
blago.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga
za jesen in zimo, parhentov, odev, perila,
največja izbira vseh vrst svilenih robcev
i. t. d. 3-3 543

Oglejte in prepričajte se!

Samo Grajski trg 1.

VELIKA NAZNANILO.

Velika izbira

sukna, perila, odev, gotovih
oblek, dežnikov, posteljne-
ga perja po znižanih cenah
se prodaja pri

J. TRPIN, v Mariboru

7-10 Glavni trg 17. 522

UGODNO KUPITE:

Zičnate žimnice (Drahteinsatz)
K 365, 3 delna afrik-žimnica
K 940, 1 komad konjske plahte,
impregnirane 120 do 160 cm
dolge in 200 cm široke K 500
do K 600, čajg-blače K 120 do
K 260, obleke za dečke 3 do 9
let K 240 do K 340, obleke za
dekleta iz barhenta za 3 do
14 let stare od K 54 do K 220,
srajce, spodnje hlače, predpas-
nike in manufakturno blago
vsake vrste pri

ALOJZIJ GNIUŠEK,

5-10 Maribor, Glavni trg. 524

2 konja

različne vozove in oprema se
po ceni prodaja. Hlev in shrambe
za vozove se lahko prevzame
v najem. Naslov pove: Oglasi
zavod I. Sušnik, Maribor, Slo-
venska ulica 15. 559

Plačam

za srebrno krono = 2 din.
za 2 kronsko srebrno kro-
no = 4 dinarje.
za 5 kronsko srebrno kro-
no = 10 dinarjev.

Kupim vsako množino!

Avgust Wapper,

zlatar v Mariboru,
Stolna ulica 1 (Domgasse).

2-3 550

Električno luč

z 10-40 žarnicami dobi vsaka
hiša, trgovina in gostilna s pre-
nesljivim strojem, ki ga žene
bencin. Teža 80 kg. Cena je
6500 din. Več pove Niefergal,
Maribor, Koroška cesta 1.4-536

Računske bloke

za trgovce po načinu „PARAGON“
izdeluje TISKARNA SV. CIRILA.

ZADRUŽNA BANKA podružnica MARIBOR Gosposka ul. 20, Telef. 127

Centrala SPLIT.

PODRUŽNICE: Maribor, Zagreb, Novi Sad.

AFILIJACIJE: Zadruga štediona Trst, Zadruga banka Rijeka,

obrestuje hranilne vloge na knjižice po

4¹/₂ % letno
4 % letno

Vloge na žiro-račun po

NAZNANILO.

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva kupila znano veletrgovino in
posestvo Oskarja Reitterja v Slovenjgradcu, katero bova ravno v istih
stokah, kakor špecerija, železnina, manufaktura in deželni pridelniki
vodila naprej ter se priporočava slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

Slovenjgradec, 28. sept. 1921. 566

Oskar Reitter, nsl. brata Kopač.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica štev. 6.

v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4 % in 4¹/₄ %

Daje posojila na vknjižbo ali poročstvo.
Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo
135 brezplačno. 56

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, na-
ložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stav-
biščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.